

ZWIĘKSZANIE UDZIAŁU OBYWATELI W ŻYCIU PUBLICZNYM

Wspierano działania mające na celu angażowanie obywateli i organizacji obywatelskich w życie publiczne, w procesy kształtowania polityk publicznych i w procesy podejmowania decyzji dotyczących dzielnicy, gminy, miasta lub całego kraju.

133 zrealizowane projekty (w tym **51** adresowanych do dzieci i młodzieży).

390 miejscowości, w których prowadzono działania

22 projekty miały zasięg ogólnopolski

668 organizacji pozarządowych i **340 instytucji** publicznych zaangażowało się w dialog

56 tys. uczestników działań (w tym dzieci i młodzież)

273 publikacje oraz **strony internetowe**

144 rozwiązania wspierające dialog z lokalnymi i ogólnopolskimi instytucjami.

116 rekomendacji obywateli uwzględnionych przez decydentów.

Projekty dotyczyły różnego typu zagadnień i miały różną skalę – od projektów na poziomie centralnym do lokalnych, dotykających problemów małych społeczności.

Edukacja i szkolenia

Istotne były działania edukacyjne i szkoleniowe, adresowane zarówno do mieszkańców, jak i do przedstawicieli władz (głównie radnych i urzędników samorządowych). Dotyczyły one takich zagadnień, jak metody lokalnej diagnozy, prowadzenie spotkań konsultacyjnych dla mieszkańców oraz zasady funkcjonowania samorządu lokalnego. Dzięki szkoleniom mieszkańcy byli lepiej przygotowani do udziału w konsultacjach, a urzędnicy – do ich prowadzenia. Nieco inny charakter miały działania edukacyjne adresowane do dzieci i młodzieży. Skupiały się one w dużej mierze na przekazywaniu wiedzy i umiejętności z zakresu edukacji obywatelskiej, przygotowywaniu młodych ludzi do udziału w życiu publicznym i prowadzenia konkretnych działań na rzecz swojej społeczności. Młodzież uczyła się jak organizować pracę wolontariuszy, realizować projekty społeczne oraz jak prowadzić debaty, brała też udział w warsztatach dziennikarskich. W sumie przeszkolono 14 642 osób (w tym 6 605 dzieci i młodzieży).

Konsultacje społeczne

Konsultacje społeczne prowadzone były przez organizacje pozarządowe we współpracy z różnymi instytucjami (głównie samorządowymi). Najczęściej dotyczyły one takich tematów, jak: lokalne strategie (m.in. strategie rozwoju gminy/wsi, strategie dotyczące kultury, sportu, rewitalizacji zdegradowanych obszarów, polityki społecznej), planowanie przestrzeni publicznej (np. konsultacje planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji na temat przyszłości konkretnej przestrzeni - parku, placu targowego, centrum dzielnicy) oraz budżet partycypacyjny (tworzenie reguł i zasad ich prowadzenia). Konsultowano też takie kwestie, jak sposób dostosowania wejść na nadmorskie plaże do potrzeb osób niepełnosprawnych. Konsultacje organizowano w różnych formach i różnymi metodami – najczęściej były to tradycyjne spotkania otwarte, warsztaty, ankiety, ale korzystano też z nowych metod takich jak narady obywatelskie, spacerowanie badawcze (służące diagnozie lokalnej sytuacji) czy narzędzia internetowe (służące m.in. konsultacjom dotyczącym przestrzeni lub zgłaszaniu projektów do budżetu partycypacyjnego). Spotkania i warsztaty konsultacyjne odbyły się w 160 miejscowościach.

Działania na rzecz lokalnych społeczności

Mieszkańcy, zachęceni przez organizacje pozarządowe, brali również udział w działaniach na rzecz lokalnych społeczności oraz podejmowali „oddolne” inicjatywy mające na celu rozwiązanie jakiegoś problemu. Powstały

społeczne rekomendacje lub koncepcje, które następnie przedstawiono władzom lokalnym. Dotyczyły one m.in. zagospodarowania przestrzeni, polityki społecznej, usprawnień dla pieszych i rowerzystów. Również dzieci i młodzież włączały się w działania na rzecz swoich społeczności prowadząc debaty dotyczące szkolnych i lokalnych problemów, pracując w ramach szkolnych kół wolontariatu (które np. porządkowały przestrzeń wokół ośrodków pomocy społecznej), organizując pikniki integracyjne, paraolimpiady, festiwale wielokulturowe oraz wyjazdy z niepełnosprawnymi dziećmi.

Uczestnicy

W inicjatywach służących zwiększeniu aktywności obywateli wzięło udział ponad 56 tys. osób (w tym dzieci i młodzież). Uczestniczyli oni w szkoleniach, podejmowali inicjatywy na rzecz lokalnej społeczności oraz brali udział w konsultacjach społecznych. W działaniach wzięło udział 668 organizacji pozarządowych (jako liderzy projektów, ich partnerzy lub uczestnicy konsultacji) i 340 instytucji publicznych (takich jak: ministerstwa, samorząd lokalny, domy kultury, nadleśnictwa, ośrodki pomocy społecznej, szkoły).

Dokumentowanie i upowszechnianie

Powstało 273 publikacji (raporty z konsultacji, społeczne koncepcje i strategie, instrukcje i podręczniki) oraz strony internetowe służące dokumentowaniu i upowszechnianiu procesów partycypacyjnych.

Rozwiązania wspierające dialog

W wyniku prowadzonych działań powstały 144 rozwiązania wspierające dialog z lokalnymi i ogólnopolskimi instytucjami. Były to m.in. budżety partycypacyjne, regulaminy konsultacji społecznych, a także platformy internetowe ułatwiające prowadzenie konsultacji oraz komunikację z osobami i instytucjami biorącymi w nich udział. Najczęściej spotykanymi mechanizmami ułatwiającymi dialog obywateli z władzami były młodzieżowe rady gmin, miast i sołectw, rady osiedli, rady seniorów oraz komisje dialogu społecznego (powołano lub wzmocniono 88 takich ciał dialogu).

Rekomendacje obywateli uwzględnione przez decydentów

Zgłoszone w trakcie konsultacji lub w wyniku oddolnych inicjatyw rekomendacje obywateli w 116 przypadkach zostały uwzględnione przez decydentów na szczeblu lokalnym lub centralnym. Rekomendacje dotyczyły np. zmiany krajowych przepisów dostosowujących znaki drogowe do potrzeb rowerzystów, stworzenia spójnej miejskiej polityki sprzyjania pieszym w Lublinie, przebudowy 3 parków i skwerów (Jaworzno i Gdynia), gminnych strategii rozwoju kultury (Białzowa i Kleszczele), sportu (województwo kujawsko-pomorskie), planowania zrównoważonego rozwoju powiatu starogardzkiego z zastosowaniem gospodarki niskowęglowej, rewitalizacji centrów Starego Fordonu i Koszalina, a także zmian w organizacji ruchu w ramach osiedla (Łódź). Koncepcje przygotowane przez dzieci i młodzież wejdą w życie m.in. w Warszawie (projekty rewitalizacji pałacu Konopackiego i fabryki Florange) czy w Toruniu (plany zbudowania zewnętrznej sali lekcyjnej i zagospodarowania terenu zielonego wokół szkoły).